



## Τεύχος 4 - 2009

## Εκδότης:

Safer Internet Hellas,  
Επικεφαλής δράσης Saferinternet.gr,  
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς  
Διαδικτύου

Email: [info@saferinternet.gr](mailto:info@saferinternet.gr)

## Συνέβαλαν σε αυτό το τεύχος:

Ευάγγελος Καρκαλέτσης  
Δ/ντής Έρευνας  
Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

Αντώνης Κουκουρίκος  
Συνεργαζόμενος Ερευνητής  
Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

Μελτίνη Χριστοδουλάκη  
Υπ. Επικοινωνίας Safeline

## Επικοινωνία:

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά  
Τηλ. 210 6212365

[vsamara@sihellas.org](mailto:vsamara@sihellas.org)

## Περιεχόμενα

Quatro +	2
Η συμβουλή του μήνα: Youtube	3
Στατιστικά της Safeline	4
Αφιέρωμα: Sexting	5
Μικρά Νέα	6

Καταγγείλετε παράνομο  
περιεχόμενο στο Διαδίκτυο

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΩ  
ΜΟΝΑΔΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (Μ.Ε.Υ.)  
ΠΑΝΩΤΕΙΟ ΚΤΙΡΙΟ - 80011 80015

Γραμμή βοήθειας

## ■ Editorial

Αγαπητοί φίλοι,

Οι καλοκαιρινές διακοπές τελείωσαν...τα κεφάλια μέσα! Έτσι λοιπόν, το Saferinternet.gr ανακοινώνει την έναρξη της λειτουργίας της **γραμμής βοήθειας ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΩ** (δείτε λεπτομέρειες στη σελίδα 6) η οποία έχει σκοπό να βοηθήσει εφήβους, γονείς και εκπαιδευτικούς να αντιμετωπίσουν προβλήματα που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου.

Στο τεύχος αυτό, σας παραθέτουμε ένα πολύ ενδιαφέρον άρθρο σχετικά με τις τεχνικές λύσεις που αναπτύσσονται για την προστασία των ανηλίκων στο Διαδίκτυο. Συγκεκριμένα, πρόκειται για το πρόγραμμα **Quatro+** στο οποίο συμμετέχει ενεργά και η Ελλάδα με το Ερευνητικό Κέντρο Ε.Κ.Ε.Φ.Ε «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ».

Σας παρουσιάζουμε επίσης, νέα **στατιστικά στοιχεία** από τη Ελληνική ανοιχτή γραμμή καταγγελιών **Safeline** που μας δείχνουν τι είδους παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο καταγγέλλουν οι Έλληνες, βάσει των αναφορών που κατατέθηκαν στη Safeline το πρώτο εξάμηνο του 2009.

Ακόμη, διαβάστε σε αυτό το τεύχος για το φαινόμενο **sexting** που έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις στο εξωτερικό και μερικά κόλπα για να κάνετε την **περιήγηση του παιδιού σας στο Youtube ασφαλέστερη**.

Τέλος, όπως σε κάθε τεύχος σας παραθέτουμε μικρά και ενδιαφέροντα νέα από τον κόσμο του Διαδικτύου.

Ευχόμαστε καλή επιστροφή σε όσους είστε ακόμα σε διακοπές και καλή σχολική χρονιά στους μικρούς μας φίλους για τους οποίους σύντομα αρχίζουν τα «βάσανα»!

## Εγγραφή / διαγραφή

Εάν θέλετε να λαμβάνετε το newsletter μας, στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση [info@sihellas.org](mailto:info@sihellas.org) με θέμα «subscribe SI Newsletter».

Εάν θέλετε να διαγραφείτε από την λίστα αποδεκτών, τότε στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση [info@sihellas.org](mailto:info@sihellas.org) με τον τίτλο «unsubscribe SI Newsletter».



Χρυσός Χορηγός

Visa Hellas

Αργυρός Χορηγός



Με την συγχρηματοδότηση  
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

## ■ Τα εργαλεία του QUATRO+ για ένα ασφαλέστερο διαδίκτυο



Το έργο QUATRO+ συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα πλαίσια του προγράμματος Safer Internet Plus. Βασικός στόχος του QUATRO+ είναι να ερευνήσει και να προωθήσει την ιδέα της αξιολόγησης διαδικτυακού περιεχομένου, παρέχοντας τα κατάλληλα εργαλεία τόσο στους ειδικούς όσο και στους τελικούς χρήστες.

Ένα από τα εργαλεία που αναπτύσσονται στα πλαίσια του έργου είναι το «Quality Social Network (QSN)». Το QSN διαθέτει όλα τα βασικά χαρακτηριστικά ενός κοινωνικού δικτύου (εγγραφή, ορισμός σχέσεων μεταξύ των χρηστών μέσω προσκλήσεων), όμως δεν είναι ένα κοινωνικό δίκτυο γενικού σκοπού, αλλά

προσανατολισμένο στην ανταλλαγή και συγχώνευση πληροφορίας που σχετίζεται με τον χαρακτηρισμό διαδικτυακών πηγών, ανάλογα με τον προσανατολισμό και την ποιότητα του περιεχομένου τους. Τα μέλη της κοινότητας του QSN μπορούν να χρησιμοποιήσουν το σύστημα για να δημιουργήσουν περιγραφές σχετικές με οποιαδήποτε ιστοσελίδα έχουν επισκεφθεί, χρησιμοποιώντας ένα καθορισμένο σύνολο ιδιοτήτων / χαρακτηριστικών που μπορεί να διαθέτει η σελίδα αυτή.

Οι «ετικέτες χαρακτηρισμού περιεχομένου» (content labels) που δημιουργούνται με αυτή τη διαδικασία, μπορούν να συγχωνευθούν – χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες τεχνικές – από το σύστημα ώστε να δημιουργηθεί μία «συνολική» ετικέτα που απεικονίζει τη γνώμη ολόκληρης της κοινότητας για κάποια διαδικτυακή πηγή. Η ετικέτα αυτή μπορεί να δημοσιευτεί σε μορφή αναγνώσιμη από υπολογιστές και εν συνεχεία να χρησιμοποιηθεί από μηχανές αναζήτησης, φίλτρα περιεχομένου και άλλες εφαρμογές.

Το πακέτο υπηρεσιών του QSN χρησιμοποιήθηκε από το Πάνελ Νέων του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, ώστε να εξεταστεί η χρησιμότητα και η χρηστικότητα του. Τα μέλη του Πάνελ εισήχθησαν ως χρήστες στο σύστημα και δημιούργησαν τις δικές τους ετικέτες, χρησιμοποιώντας δύο λεξιλόγια (λέξεις κλειδιά) που ορίστηκαν από τους υπεύθυνους του Saferinternet.gr. Το πρώτο λεξιλόγιο περιείχε «αρνητικούς» χαρακτηρισμούς, δηλαδή γνωρίσματα που καθιστούν μία σελίδα ακατάλληλη ή επικίνδυνη για άτομα νεαρής ηλικίας. Το δεύτερο λεξιλόγιο, αντιθέτως, περιείχε «θετικούς» χαρακτηρισμούς, δηλαδή ιδιότητες που καθιστούν μία ιστοσελίδα χρήσιμη. Πιο αναλυτικά, το αρνητικό λεξιλόγιο περιλάμβανε τους εξής όρους:

- Περιεχόμενο που διαμορφώνεται από τους χρήστες
- Χυδαία γλώσσα
- Βία
- Εκμετάλλευση προσωπικών δεδομένων
- Μίσος – Ρατσισμός – Ξενοφοβία
- Σεξουαλικό περιεχόμενο – Γυμνό
- Αναξιόπιστη πληροφορία
- Καμουφλαρισμένη διαφήμιση
- Προτροπή σε ανορεξία, αυτοκτονία, ναρκωτικά, παράνομες δραστηριότητες
- Τζόγος

Ενώ το θετικό τους όρους:

- Αξιόλογο συμβουλευτικό περιεχόμενο
- Αξιόλογο εκπαιδευτικό περιεχόμενο
- Προώθηση ανθρωπιστικών αξιών
- Προώθηση περιβαλλοντικών θεμάτων
- Προώθηση των Δικαιωμάτων του Παιδιού
- Εκπαιδευτικά παιχνίδια και δραστηριότητες

Πολλά από τα μέλη του Πάνελ συναντήθηκαν με το προσωπικό του Ινστιτούτου Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» ώστε να ενημερωθούν για τους σκοπούς της εφαρμογής, να εκπαιδευτούν στη χρήση της και να εκφράσουν τυχόν απορίες ή προβληματισμούς τους. Στη συνέχεια, ανακοινώθηκαν τα δικαιώματα πρόσβασης για όλα τα μέλη και μία περιγραφή ως προς το τι περιμέναμε από τα παιδιά να εξετάσουν. Παράλληλα με την παρότρυνση να δημιουργήσουν ετικέτες περιεχομένου για όποιες ιστοσελίδες θέλουν, τους δόθηκε μία αρχική λίστα ώστε να εξοικειωθούν με το σύστημα και τη διαδικασία δημιουργίας χαρακτηρισμών.



## ■ Στατιστικά στοιχεία καταγγελιών προς τη γραμμή Safeline για το 2009

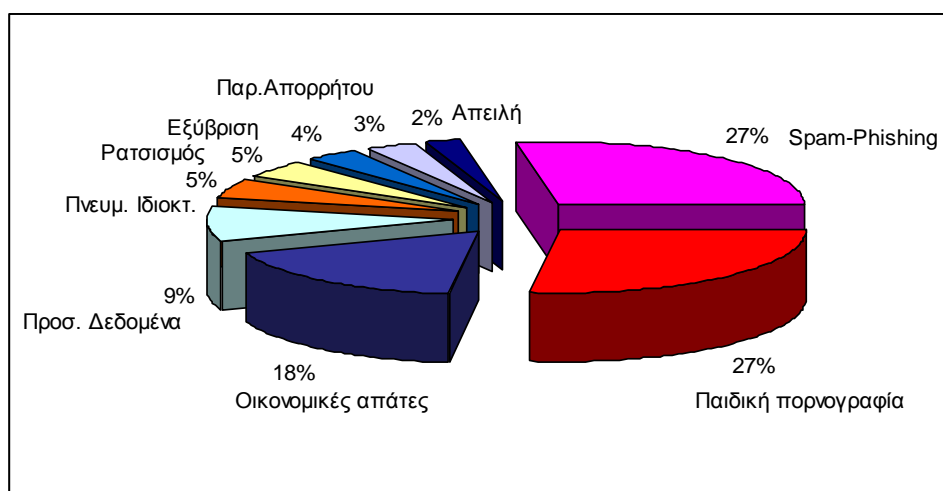
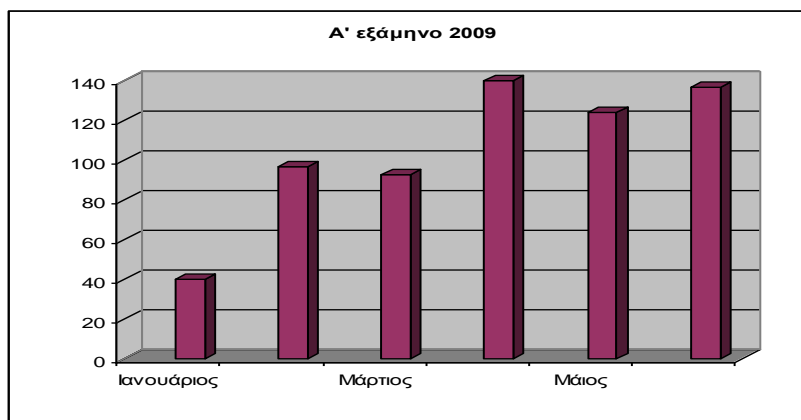
Έχοντας ολοκληρώσει το πρώτο εξάμηνο του 2009, μπορούμε να βγάλουμε σημαντικά συμπεράσματα για το περιεχόμενο των καταγγελιών της **SafeLine**. Αξίζει να σημειώσουμε ότι σε αυτό το διάστημα λάβαμε 623 καταγγελίες, αριθμός που σχεδόν αγγίζει τον περυσινό συνολικό αριθμό καταγγελιών του 2008. Αν συνεχιστεί η ανοδική αυτή πορεία αναμένουμε ότι το 2009 οι καταγγελίες θα ξεπεράσουν τις 1000! Ποια είναι όμως τα χρήσιμα συμπεράσματα που αποκομίζουμε μέσα από την επεξεργασία των καταγγελιών;

Από το σύνολο των 623 καταγγελιών το 75% αφορούσε σε παράνομο περιεχόμενο ή δραστηριότητα στο Διαδίκτυο βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας. Διαχωρίζοντας το παράνομο αυτό περιεχόμενο αφορούσε:

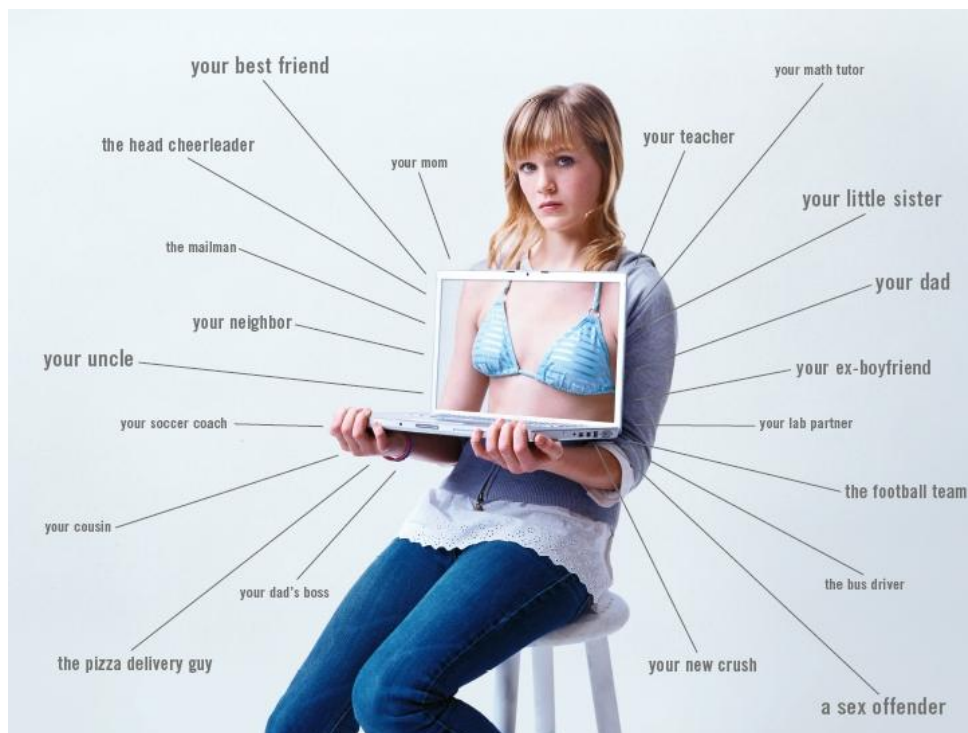
- το 27% την παιδική πορνογραφία,
- το 27% τα παράνομα ηλεκτρονικά μηνύματα που σκοπό είχαν το phishing («ψάρεμα» προσωπικών στοιχείων με σκοπό την κλοπή οικονομικών στοιχείων),
- το 18% την οικονομική απάτη μέσω διαδικτυακών αγορών,
- το 10% την παραβίαση προσωπικών δεδομένων,
- σε μικρότερο ποσοστό εγκλήματα όπως η παραβίαση πνευματικής ιδιοκτησίας, ρατσισμός, εξύβριση, παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών και απειλή.

Τέλος, δεν πρέπει να παραλείψουμε να αναφερθούμε και στα συμπεράσματα που έχουμε οδηγηθεί σχετικά με τους ιστοχώρους κοινωνικής δικτύωσης (social networks). Από το σύνολο του παράνομων καταγγελιών που έλαβε η **SafeLine**, το 17% αφορούσε τέτοιους ιστοχώρους. Από αυτό το ποσοστό, στην πρώτη θέση έρχεται το Facebook με ποσοστό 78%, ακολουθεί το Hi5 με 12% και τέλος το Myspace με 10%. Τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν μέσω αυτών των ιστοσελίδων αφορούσαν την παραβίαση προσωπικών δεδομένων και απορρήτου των επικοινωνιών, την εξύβριση / συκοφαντική δυσφήμιση και τέλος ένας μικρός αριθμός την προτροπή σε αυτοκτονία.

Στα γραφήματα που ακολουθούν μπορείτε να δείτε την αυξητική τάση των καταγγελιών του Α' εξαμήνου 2009 καθώς και το περιεχόμενο που αφορούσαν.



## ■ Αφιέρωμα: Sexting



Αν ποτέ πριν δεν έχετε συναντήσει τον όρο «sexting», είναι καιρός να μάθετε περί τίνος πρόκειται μιας και αφορά ένα πολύ διαδεδομένο φαινόμενο στο εξωτερικό αλλά πλέον και στην Ελλάδα. Ο όρος sexting προέρχεται από τις αγγλικές λέξεις sex και texting (ανταλλαγή σύντομων μηνυμάτων μέσω κινητού) και υποδηλώνει την αποστολή και λήψη μηνυμάτων ή εικόνων σεξουαλικού περιεχομένου με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και κυρίως μέσω κινητών τηλεφώνων και βέβαια, μεταξύ ανηλίκων.

Σύμφωνα με αμερικανική έρευνα που διεξήχθη το 2008, το 20% των εφήβων (13-19 ετών) που ερωτήθηκαν παραδέχτηκε ότι έχει δημοσιεύσει ηλεκτρονικά φωτογραφία/βίντεο στο οποίο είναι γυμνοί/ημίγυμνοι. Μάλιστα στις έφηβες ηλικίας 13-16 ετών, το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 11%. Ωστόσο, οι πλειοψηφία των νέων αυτών δήλωσαν ότι έστειλαν το υλικό αυτό στο αγόρι/κορίτσι τους. Εδώ όμως κρύβεται και η μεγαλύτερη παγίδα. Οι νέοι δείχνουν ότι δεν έχουν αντιληφθεί πως από τη στιγμή που μια εικόνα διακινείται ηλεκτρονικά παύουν πλέον να έχουν τον έλεγχο της. Κανείς δεν μπορεί να τους εγγυηθεί ότι αυτή η φωτογραφία θα παραμείνει στον υπολογιστή του φίλου/της φίλης και ότι δεν θα δημοσιευθεί για παράδειγμα σε ένα site κοινωνικής δικτύωσης. Νεότερη έρευνα (Μάιος 2009) δείχνει ότι 1 στους 10 από αυτούς που στέλνουν υλικό σεξουαλικού περιεχομένου μέσω κινητού ή υπολογιστή το προωθούν σε άτομα που ούτε καν γνωρίζουν.

Επομένως ο γονέας θα πρέπει να μιλήσει στο παιδί του για τις συνέπειες που μπορεί να έχει το sexting, κάτι που σε έναν έφηβο φαντάζει διασκεδαστικό αλλά μπορεί να του προκαλέσει σοβαρά προβλήματα. Μερικές συμβουλές:

- Ρωτήστε το παιδί αν έχει δεχτεί πιέσεις να στείλει μηνύματα ή εικόνες ερωτικού περιεχομένου ή αν έχει λάβει τέτοιου είδους υλικό.
- Τονίστε το ενδεχόμενο τέτοιου είδους υλικό να γίνει ορατό από τρίτους. Για παράδειγμα να δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιεί όπου όλοι οι φίλοι μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτό.
- Υπενθυμίστε ότι από τη στιγμή που κάτι δημοσιεύεται ηλεκτρονικά, παύουμε να έχουμε τον έλεγχο του.
- Έχετε υπόψη ότι τέτοιου είδους υλικό έχει συχνά πρωταγωνιστές ανηλίκους. Δεδομένου ότι η κατοχή παιδικής πορνογραφίας είναι παράνομη στην Ελλάδα η αποστολή τέτοιου είδους υλικού από ανήλικους ακόμα και σε άτομα που εμπιστεύονται μπορεί να οδηγήσει τον παραλήπτη σε νομικά μπλεξίματα.

Φωτογραφία: [www.cybertipline.com](http://www.cybertipline.com) poster.

## ■ Μικρά νέα

### «Υποστηρίζω» – Η γραμμή βοήθειας του Saferinternet.gr



Από το Σεπτέμβριο του 2009, τίθεται επίσημα σε λειτουργία η ανοιχτή γραμμή βοήθειας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου.

Η γραμμή λειτουργεί τις καθημερινές από τις **09:00 μέχρι τις 15:00** στο τηλέφωνο **800 11 800 15** (χωρίς χρέωση). Παράλληλα λειτουργεί και η ηλεκτρονική διεύθυνση [help@saferinternet.gr](mailto:help@saferinternet.gr) για όσους θέλουν να επικοινωνήσουν με τη γραμμή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Το προσωπικό της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών που θα απαντά στα τηλεφωνήματα απαρτίζεται από ψυχολόγους, παιδίατρος αλλά και εκπαιδευτικούς από τον κλάδο της πληροφορικής.

Η γραμμή «Υποστηρίζω» απευθύνεται σε εφήβους, γονείς, εκπαιδευτικούς αλλά και γενικότερα σε άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα αναφορικά με τη χρήση του Διαδικτύου και επιθυμούν να ζητήσουν βοήθεια επώνυμα ή ανώνυμα. Τα βασικά θέματα που καλείται να διαχειριστεί η γραμμή είναι: η αποπλάνηση ανηλίκου μέσω διαδικτύου (grooming), η παιδική πορνογραφία, η ηλεκτρονική παρενόχληση, η κατάχρηση του Διαδικτύου (εθισμός), και επιβλαβές περιεχόμενο στο Διαδίκτυο.

### Κινητό και οδήγηση

Αν νομίζετε ότι μπορείτε να χρησιμοποιείτε το κινητό σας την ώρα που οδηγείτε χωρίς να αποσπάται η προσοχή σας από το δρόμο σας προκαλούμε να παίξετε αυτό το πολύ ενδιαφέρον παιχνίδι που δημιούργησαν οι Times της Νέας Υόρκης.

Σημειώνουμε ότι το παιχνίδι αυτό έχει δημιουργηθεί ακριβώς για να τονίσει το γεγονός ότι οδήγηση και κινητό δεν μπορούν να συνδυαστούν. Ένα ενδεχομένως υψηλό σκορ στο παιχνίδι δεν θα πρέπει να ενθαρρύνει φυσικά τη χρήση κινητού κατά την οδήγηση.

Για να παίξετε το παιχνίδι, πατήστε [ΕΔΩ](#).

### Τι ψάχνουν τα παιδιά στο Διαδίκτυο;

Αμερικάνικη εταιρεία που κατασκευάζει εργαλεία γονεϊκού ελέγχου και προγράμματα προστασίας από ιούς (antivirus) διεξήγαγε έρευνα για το τι αναζητούν τα παιδιά στην Αμερική. Οι πιο δημοφιλείς όροι αναζήτησης που προέκυψαν στο διάστημα μεταξύ Φεβρουαρίου και Ιουλίου 2009 και τα αποτελέσματα είναι τα εξής:

1. YouTube
2. Google
3. Facebook
4. Sex
5. MySpace
6. Porn
7. Yahoo
8. Michael Jackson
9. Fred \*
10. eBay

\* Δημοφιλής χαρακτήρας που πρωταγωνιστεί σε βιντεάκια στο YouTube.